

С А Д Р Ж А Ј

Први део

ПЕНОЛОГИЈА И ПЕНОЛОШКЕ ДИСЦИПЛИНЕ

I – ПЕНОЛОГИЈА КАО НАУКА	3
II – ПОЈАМ И ПРЕДМЕТ ПЕНОЛОГИЈЕ	5
1. Појам пенологије	5
2. Предмет пенологије	7
3. Појам система извршења кривичних санкција	10
III – ПЕНОЛОГИЈА И СРОДНЕ НАУКЕ	13
1. Пенологија и криминологија	13
2. Пенологија и кривично право	14
3. Пенологија и психологија	15
4. Пенологија и криминална политика	16
5. Пенологија и педагогија	16
6. Пенологија и психијатрија	17

Други део

ОБЛИЦИ КАЖЊАВАЊА ПРЕСТУПНИКА И ЊИХОВО ИЗВРШЕЊЕ

I – ФАЗЕ РАЗВОЈА И ОБЛИЦИ КАЖЊАВАЊА ПРЕСТУПНИКА	21
1. Период приватне реакције на криминалитет	23
1.1. Прогонство из заједнице	24

1.2. Освета	24
1.3. Композиција (измирење накнадом)	25
2. Период државне јавне реакције на криминалитет.....	26
2.1. Период испаштања и застрашивања	27
2.2. Хуманистички период	29
2.3. Период индивидуализације	31
3. Врсте казни и њихово дејство на људско понашање	33
3.1. Врсте казни пре појаве казне лишења слободе.....	34
3.1.1. Казне елиминације	34
а) Смртна казна	35
б) Прогонство и депортација	38
3.1.2. Телесне казне	40
а) Шибаче	41
б) Сакаћење	41
в) Казне моралне деградације	42
3.1.3. Имовинске казне	43
3.1.4. Казне лишења слободе	44

II – САВРЕМЕНИ ПРОБЛЕМИ КАЗНЕ ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ .47

1. Криза затвора и појава алтернативних санкција	53
2. Савремени облици алтернативних мера	57
2.1. Новчана казна	59
2.2. Санкције упозорења у условно кажњавање	62
2.3. Друштвено користан рад	67
2.4. Кућни притвор	69
2.5. Полузатвор и “викенд затвор”	73
2.6. Дневне терапеутске мере	75
2.7. Мере безбедности	76
2.8. Одустајање од кажњавања	79

2.9. Условни отпуст	80
2.10. Надокнада штете	81

Трећи део

СИСТЕМ ИЗВРШЕЊА КАЗНИ ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ У СВЕТУ

I – ПОЈАВА ПРВИХ ЗАТВОРА И ЊИХОВА ЕВОЛУЦИЈА	85
1. Антички период	85
2. Средњовековни затвори	87
3. Брајдвелски заводи	88
4. Затвори у XVII и XVIII веку	90
5. Први ћелијски затвор	91
6. Џон Хауард и реформа затвора	92
7. Савремени затвори	94
8. Европска затворска правила	102
II – КЛАСИЧНИ СИСТЕМИ ИЗВРШЕЊА КАЗНИ ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ У СВЕТУ	105
1. Систем заједничког затвора	105
2. Ћелијски систем	107
2.1. Пенсилванијски ћелијски систем	108
2.2. Обернски систем	112
3. Систем прогресивног затвора	117
3.1. Енглески прогресивни систем	119
3.2. Ирски прогресивни систем	121
3.3. Бодовни или Маконокијев систем	122
4. Класификациони систем	125

5. Утицај класичних система на систем извршења казни лишења слободе у Србији и Црној Гори	127
---	-----

Четврти део

ПРЕВАСПИТАЊЕ И РЕСОЦИЈАЛИЗАЦИЈА

I – ВАСПИТАЊЕ, ПРЕВАСПИТАЊЕ, РЕСОЦИЈАЛИЗАЦИЈА И СОЦИЈАЛНА АДАПТАЦИЈА	133
--	-----

1. Појам васпитања	134
2. Појам преваспитања	134
3. Појам социјализације	136
4. Појам ресоцијализације	137
5. Појам социјалне адаптације	139

II – ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈА КАО ПЕНОЛОШКИ ПРОБЛЕМ	141
--	-----

1. Изучавање личности осуђеног	142
2. Класификација осуђеника	146
3. Категоризација казнено-поправних установа	152

Пети део

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РЕСОЦИЈАЛИЗАЦИЈА ИЛИ ТРЕТМАН ОСУЂЕНИКА

I – ПОЈАМ ТРЕТМАНА	155
1. Принципи третмана осуђеника	159

2. Облици третмана осуђеника	160
3. Индивидуални облик третмана	161
3.1. Први интервју	162
3.2. Фаза сачињавања уговора	163
3.3. Фаза индивидуализованог третмана	163
3.4. Директивни и недирективни индивидуални третман	165
4. Групни облик третмана	166
4.1. Групни рад	168
4.2. Групна психотерапија	168
4.3. Групно саветовање	169
4.4. Социотерапија	170
4.5. Фронтални рад	170
4.6. Циљеви групног третмана	172
4.7. Породична терапија алкохоличара и наркомана	174
5. Образовање осуђених лица	174
6. Рад као облик третмана	177
6.1. Рад као казна	178
6.2. Рад као фактор преваспитања	179
7. Окупациона и радна терапија	183
8. Рекреативна терапија	185
9. Самоиницијатива осуђених у свом преваспитању	185
10. Третман кроз активности у слободно време	186
11. Стимулација (награђивање и кажњавање) као облик третмана	187
12. Третман малолетника	188
12.1. Фазе у третману малолетника	188
12.2. Фаза припреме за смештај у установу	189
12.3. Фаза пријема и распоређивања	189
12.4. Фаза рада са васпитном групом	190

12.5. Фаза припреме за отпуст из установе	191
12.6. Фаза постинституционалног прихвата и третмана	191
13. Постпенални третман	193

Шести део

ЗАТВОРСКЕ УСТАНОВЕ И ОСУЂЕНИЧКА ЗАЈЕДНИЦА

I – ОРГАНИЗАЦИЈА И СТРУКТУРА

КАЗНЕНО-ПОПРАВНИХ УСТАНОВА	197
1. Основни типови и класификација	197
2. Организација и особље казнено-поправних завода	202
2.1. Општи принципи	202
2.2. Структура особља	204
2.2.1. Улога васпитача у процесу институционалне ресоцијализације осуђеника	204
2.2.2. Улога социјалног радника у процесу институционалне ресоцијализације осуђеника	205
2.2.3. Улога психолога у процесу институционалне ресоцијализације осуђеника	207
2.2.4. Улога здравствених радника у процесу институционалне ресоцијализације осуђеника	208
2.2.5. Улога стручних инструктора у процесу институционалне ресоцијализације осуђеника	208
2.2.6. Улога припадника службе за обезбеђење у процесу институционалне ресоцијализације осуђеника	209
3. Надзор и контрола осуђеника	211
4. Режим затворске установе	212

5. Пројектовање и техничке карактеристике затворских објеката	213
II – ЗАТВОРСКА ЗАЈЕДНИЦА	221
1. Појам затворске (осуђеничке) заједнице	221
2. Осуђеничка субкултура	223
3. Осуђенички неформални систем	227
4. Последице лишавања слободе	230
4.1. Фрустрације и депривација осуђеника	233
4.2. Привикавање на затворску средину	237
4.2.1. Психичке последице затворске заједнице	238
4.2.2. Облици прилагођавања	240
4.2.3. Типови осуђеничких улога	241
4.3. Осуђенички конфликт	243
5. Криминогени значај затвора	244

Седми део

ИЗВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА У СРБИЈИ И ЦРНОЈ ГОРИ

I – ИСТОРИЈСКИ АСПЕКТИ ПЕНОЛОШКЕ ПРАКСЕ	251
II – ПРИНЦИПИ ИЗВРШЕЊА КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА	263
1. Појам и циљ извршења кривичних санкција	263
2. Принципи извршења кривичних санкција	266
III – ИЗВРШЕЊЕ КАЗНЕ ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ – ЗАТВОРА	269

1. Врсте казнено-поправних завода	269
1.1. Казнено-поправни завод отвореног типа	272
1.2. Окружни затвори полуотвореног типа	274
1.3. Казнено-поправни завод затвореног и строго затвореног типа	276
1.4. Казнено-поправни завод за жене полуотвореног типа ..	282
1.5. Завод за испитивање личности осуђених	287
1.6. Психијатријски завод	287
1.7. Затворска болница	288
2. Организација завода	289
2.1. Служба за преваспитавање	289
2.2. Служба за обезбеђење	292
2.3. Служба за обуку и упошљавање	293
2.4. Служба за здравствену заштиту	294
2.5. Служба за опште послове	294
3. Положај осуђеника за време издржавања казне лишења слободе.....	295
3.1. Опште претпоставке положаја осуђеног лица	295
3.2. Остваривање права осуђеника у казнено-поправним заводима.....	298
3.3. Права осуђених за време издржавања казне	304
3.3.1. <i>Право на човечно поступање</i>	304
3.3.2. <i>Право на одговарајући смештај, исхрану и одећу</i>	307
3.3.3. <i>Право на рад и права на основу рада</i>	308
3.3.4. <i>Право на здравствену заштиту</i>	311
3.3.5. <i>Право на испољавање вере</i>	313
3.3.6. <i>Право на жалбе, притужбе и поднеске</i>	314
3.3.7. <i>Право на комуникацију са спољним светом</i>	315
3.3.8. <i>Остала права осуђеног</i>	318

4. Погодности осуђеног	320
5. Дисциплина и ред у казнено-поправним заводима	322
6. Примена средстава принуде над осуђеницима	325
IV – ИЗВРШЕЊЕ ДРУГИХ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА	329
1. Извршење смртне казне	329
2. Извршење новчане казне	330
V – ИЗВРШЕЊЕ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ	331
1. Појам и примена мера безбедности у законодавној и пенолошкој пракси	331
2. Обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи	333
3. Обавезно психијатријско лечење на слободи	334
4. Обавезно лечење алкохоличара и наркомана	334
5. Забрана вршења позива, делатности или дужности	335
6. Остале мере безбедности	336
VI – ИЗВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА ПРЕМА МАЛОЛЕТНИЦИМА	337
1. Општи приступ	337
2. Малолетнички затвор	338
3. Заводске васпитне мере	338
4. Извршавање санкција ванзаводског типа	340
ИЗАБРАНА ЛИТЕРАТУРА	343